

This question paper contains 5 printed pages]

**A—326—2017**

**FACULTY OF SOCIAL SCIENCES**

**B.A. (First Year) (Second Semester) EXAMINATION**

**MARCH/APRIL, 2017**

**ECONOMICS**

**Paper IV**

**(Economy of Maharashtra)**

**(MCQ+Theory)**

**(Thursday, 13-4-2017)**

**Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon**

**Time—2 Hours**

**Maximum Marks—40**

**N.B. :— (i) Attempt All questions.**

**(ii) All questions carry equal marks.**

**(iii) Wrong answers of MCQs will carry negative marks.**

**(i) सर्व प्रश्न सोडवा.**

**(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.**

**(iii) बहुपर्यायी प्रश्नांच्या चुकीच्या उत्तरास ऋणात्मक गुण आहेत.**

**MCQ**

1. Attempt the following multiple choice questions :

10

खालील बहुपर्यायी प्रश्न सोडवा :

(i) According to census of 2011 population of Maharashtra was .....

(A) 9.96 crores (B) 10.23 crores

(C) 11.23 crore (D) 11.50 crores

2011 च्या जनगणनेनुसार महाराष्ट्राची लोकसंख्या ..... होती.

(A) 9.96 कोटी (B) 10.23 कोटी

(C) 11.23 कोटी (D) 11.50 कोटी

(ii) Urbanization means .....

(A) Centralization of population in the cities

(B) Decentralization of population in the cities

(C) Centralization of population in villages

(D) Increase of density of population

P.T.O.

नागरीकरण म्हणजे .....

- (A) शहरामध्ये लोकसंख्येचे केंद्रीकरण घडून येणे
- (B) शहरामध्ये लोकसंख्येचे विकेंद्रीकरण घडून येणे
- (C) खेड्यात लोकसंख्येचे केंद्रीकरण होणे होय
- (D) लोकसंख्येच्या घनतेत वाढ होणे होय

(iii) What is meant by Green Revolution ?

- (A) Green coloured revolution
- (B) Changes in agricultural production
- (C) Changes in standard of living of farmers
- (D) Increase in proportion of employment

हरीत क्रांती म्हणजे काय ?

- (A) हिरव्या रंगाची क्रांती
- (B) शेती उत्पादनात घडून आलेला बदल
- (C) शेतकऱ्यांच्या राहणीमानात झालेला बदल
- (D) बेकारीच्या प्रमाणात झालेली वाढ

(iv) Which of the following statements is correct ?

- (A) Irrigated area in Maharashtra is partially decreasing
- (B) Irrigated area in Maharashtra is decreasing
- (C) Irrigated area in Maharashtra is stable
- (D) Irrigated area in Maharashtra is increasing.

खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

- (A) महाराष्ट्रातील जलसिंचनाचे क्षेत्र अंशतः घटत आहे
- (B) महाराष्ट्रातील जलसिंचनाचे क्षेत्र घटत आहे
- (C) महाराष्ट्रातील जलसिंचनाचे क्षेत्र स्थिर आहे
- (D) महाराष्ट्रातील जलसिंचनाचे क्षेत्र वाढत आहे

(v) Which of the following crops is not cash crop ?

- (A) Jowar (B) Cotton  
(C) Sugarcane (D) Banana

खालीलपैकी कोणती नगदी पिक नाही ?

- (A) ज्वारी (B) कापूस  
(C) ऊस (D) केळी

(vi) Which of the following airport is not the International airport ?

- (A) Pune (B) Aurangabad  
(C) Nagpur (D) Mumbai

खालीलपैकी कोणते विमानतळ हे आंतरराष्ट्रीय विमानतळ नाही ?

- (A) पूणे (B) औरंगाबाद  
(C) नागपूर (D) मुंबई

(vii) ..... transport is fast though it is expensive.

- (A) Road (B) Water  
(C) Air (D) Railway

..... वाहतुक खर्चिक असली तरी वेगवान आहे.

- (A) रस्ते (B) जल  
(C) हवाई (D) रेल्वे

(viii) Nagpur agreement was made in .....

- (A) 1948 (B) 1960  
(C) 1956 (D) 1953

नागपूर करार ..... यावर्षी करण्यात आला.

- (A) 1948 (B) 1960  
(C) 1956 (D) 1953

P.T.O.

(ix) ..... Committee was formed to evaluate the Regional Imbalance in Maharashtra.

- (A) V. M. Dandekar (B) B. D. Pande  
(C) R. P. Kurulkar (D) Sharad Pawar

महाराष्ट्रातील विभागीय असमतोलाच्या अभ्यास करण्यासाठी ..... समिती स्थापन करण्यात आली.

- (A) व्ही.एम. दांडेकर (B) बी.डी. पांडे  
(C) आर.पी. कुरुलकर (D) शरद पवार

(x) In Maharashtra first Railway Transport was started between .....

- (A) Mumbai—Pune  
(B) Mumbai—Thane  
(C) Mumbai—Nagpur  
(D) Mumbai—Goa

महाराष्ट्रातील पहिली रेल्वे वाहतुक ..... दरम्यान चालू झाली.

- (A) मुंबई—पूणे  
(B) मुंबई—ठाणे  
(C) मुंबई—नागपूर  
(D) मुंबई—गोवा

### Theory

2. Explain the size and growth of population in Maharashtra. 10  
महाराष्ट्रातील लोकसंख्येचा आकार आणि वाढ स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Discuss the nature and problems of Road transport in Maharashtra.  
महाराष्ट्रातील रस्ते वाहतुकीचे स्वरूप सांगून तिच्या समस्यांची चर्चा करा.

3. State the merits and demerits of Green Revolution in Maharashtra. 10  
महाराष्ट्रातील हरितक्रांतीचे गुण-दोष सांगा.

Or

(किंवा)

Explain the causes of regional-imbalance in Maharashtra.  
महाराष्ट्रातील प्रादेशिक असमतोलाची कारणे स्पष्ट करा.

4. Write short notes on (any two) :

10

- (i) Trends in birth rate in Maharashtra
- (ii) Communication
- (iii) Cropping pattern in Maharashtra
- (iv) Water Transport

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोनवर) :

- (i) महाराष्ट्रातील जन्मदरातील प्रवृत्ती
- (ii) संदेशवहन
- (iii) महाराष्ट्रातील पिक रचना
- (iv) जलवाहतूक.